

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/880/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

306/2014. (XI. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. december 20-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. november 20-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. december 20-án, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2013. december 15-én 21 óra 45 perctől 22 óra 35 percig foganatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedés ellen, amelyet 2014. január 23-án, postán feladott beadványával egészített ki.

1) A panaszos előadta, hogy 2013. december 15-én turistaként tartózkodott 2 napig felesége társaságában. Elmondása szerint ő maga 60 éves elmúlt és prosztatája betegség miatt orvosi kezelés alatt áll. Feleségével szállásukra visszatérőben voltak, amikor az utcán kényszeres vizelési inger fogta el, ezért az utcán könnyített magán. A panaszos elismerte, hogy ezzel szabálysértés követett el. Ezzel szinte egy időben rendőrök jelentek meg, akik közül az egyik rendőr, P. Sz. r. őrmester (akinek azonosító számát és vezetéknévét a panaszos megadta, de keresztnévét nem tudta megmondani, mert az olvashatatlan volt az iratokon) felszólította arra hogy igazolja magát. Mindezt azonban nyomdafestéket nem tűrő hangnemben, lealázó

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személys adatait töröltük

stílusban tette meg, így az illetőt először biztonsági őrnek és nem rendőrnek vélte a panaszos, mivel ilyen stílusú intézkedést a rendőrség hivatalos állományú tagjaitól nem is feltételezett. Mivel a panaszos kifogásának hangot adott a hangnemmel kapcsolatban, P. Sz. r. őrmester megbilincselte felesége előtt, lökdöste és továbbra is sértő szavakkal becsmérelte őt, majd előállított a kapitányságra. P. Sz. r. őrmester a kapitányság épületében is szidalmazta a panaszost, aki itt igazolta személyazonosságát. A panaszos állítása szerint a jelenlévő többi rendőr vele emberségesen és tisztelettudóan beszélt, és az egyik rendőr megsúgta neki azt is, ha nem kifogásolja kollégája hangnemét és a helyszínen igazolja magát, akkor 5000 forinttal megússza az egészet. A panaszos véleménye szerint P. Sz. r. őrmester a többi rendőr előtt akart magának tekintélyt kivívni agresszivitásával és útszéli stílusával.

A rendőrség elbocsátásakor igazolást adott ki az elszenvedett kényszerintézkedés időtartamáról, amelyben az előállítás okaként a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-át jelölték meg. Azonban a panaszos megítélése szerint a kötelező és a rendőrnek mérlegelést engedő előállítási okok egyike sem forgott fenn esetében, így a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása mindenféle törvényes alapot nélkülözött és jogellenes volt. A panaszos ezzel kapcsolatban külön kiemelte, hogy személyazonosságát felesége igazolta és maga is felajánlotta, hogy iratait bemutatja.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (4) bekezdését figyelmen kívül hagyva nem adott érdemi tájékoztatást az előállítás indokáról és a kiállított igazolás sem tartalmazza az előállítás pontos okát és annak jogszabályi alapját.

A panaszos álláspontja szerint tehát az előállításának jogszabályi alapja nem volt, a kiállított okirat hiányos és nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, ráadásul az eljárás alapjául szolgáló szabálysértés csekély tárgyi súlya sem alapozta meg az egyik legszigorúbb kényszerítő intézkedés alkalmazását.

A panaszos előadta továbbá, hogy a kényszerítő intézkedés alkalmazásakor elvették tőle a zsebében található, napi használati célt szolgáló bicskát, melynek pengé hosszúsága nem éri el a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003 (IX. 28.) kormányrendelet mellékletében meghatározott pengé hosszúságot, az bármiféle erőszakos cselekmény elkövetésére alkalmatlan.

A fenti súlyos jogszabálysértéseken túl a panaszos kifogásolta a humánus eljárás teljes hiányát, ugyanis vele szemben súlyos, személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedést alkalmaztak úgy, hogy arra okot nem adott, ennek ellenére megbilincselték, elszállították a kapitányság épületébe. Ez az eljárás az emberi méltóság legalapvetőbb tiszteletének hiányáról tesz tanúbizonyságot. A bilincseléssel kapcsolatban a panaszos külön kiemelte, hogy az Rtv. 48. §-ának egyik fordulata sem állt fenn, a rendőrséggel legjobb tudomása szerint igyekezett együttműködni, természetesen emberi méltósága és becsülete megvédése mellett.

A panaszos megítélése szerint a rendőri intézkedés sértette Magyarország Alaptörvénye II. és IV. cikkében foglalat alapjogait.

A panaszos a fentiekre tekintettel kérte a Testület vizsgálatát, és annak eredményéről való tájékoztatást. A panaszos megjegyezte, hogy fontolóra veszi az őt ért vagyoni és nem vagyoni kár (a kellemes hétvégi pihenés tönkretételét és nyilvános megaláztatását) egyéb jogi

eljárásban való érvényesítését, és mindenképp szeretne erkölcsi elégtételt kapni a megalázó eljárás elszenvedése miatt.

2) A panaszos a Testület felhívására az alábbiakkal egészítette ki panaszát 2014. január 23-án előterjesztett beadványában.

Az intézkedő rendőr egyenruhát viselt, azonban az intézkedés kezdetén nem közölte nevét és azonosító számát. A panaszos úgy gondolta, hogy őt az egyenruha igazolja, ezért ő ezt nem kérte.

Az intézkedés okát a rendőr nem közölte, ehelyett a panaszost tegezve szólította meg és azonnal lealacsonyító kifejezéseket használt, amit a panaszos kifogásolt, azonban ettől függetlenül a rendőrt magázta és részére a kellő és elvárható tiszteletet megadta, annak ellenére, hogy ő nem így járt el.

A panaszos az elhangzott párbeszédet nem idézte, mert a rendőr részéről nyomdafestéket nem tűrő kifejezések hangzottak el.

A panaszos a megmondta a nevét, kész volt együttműködni.

A bicska pengehosszúsága 8,5 centiméteres a rendőrség megállapítása szerint. A bicska, amelyet étkezéshez szokott használni, nem a zsebében vagy ruházatában volt, hanem a hátán lévő hátizsákban, ahogyan azt jelezte is a rendőröknek. Nyilvánvaló, hogy a hátán lévő hátizsákban lévő bicskát nem kívánta semmilyen jogellenes célra használni, ahhoz hozzáférni csak a hátizsák levétele, kinyitása és megkeresése után lehetett. A lefoglalásról a rendőrségen mindössze hiányos jegyzőkönyvet kapott, melyet nem volt hajlandó aláírni.

A panaszos egyebekben előadta, hogy az intézkedés kezdetén az alpári hangnemet használó rendőrrel nem is feltételezte, hogy rendőr, a rossz megvilágítású helyen azt gondolta, hogy helyi biztonsági őr, akinek pedig nem köteles igazolni magát. A panaszos azonban nevét megadta. Mire pedig arra került volna sor, hogy a felesége igazolja őt vagy igazolványait bemutassa, már meg is bilincselték. A panaszos feleségével annyit közöltek, hogy most elviszik, és majd elengedik.

A panaszos nem járult hozzá, hogy a Testület a panaszt további kivizsgálásra az eljárást fogantató rendőri szervhez áttegye, amennyiben állásfoglalásában azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés vagy cselekmény alapvető jogot nem, vagy csak csekély mértékben sért. A panaszos ahhoz sem járult hozzá, hogy a Testület a panasz kivizsgálása alapján hozott állásfoglalását – a személyazonosító adatoktól megfosztva – honlapján közzétegye, mivel így is elég megszegésben volt része.

A panaszos végezetül előadta, hogy az intézkedés feleségét is nagyon megviselte, erről a témáról nem is hajlandó beszélni, ezt a kapcsolatuk is megsínylette.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) P. Sz. r. őrmester által aláírt előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentés szerint 2013. december 15. napján 21 óra 45 perckor vonta intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatta, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálta, és a 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállította. Az intézkedés során a panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pontja alapján ellenszegülés megakadályozása érdekében bilincs került alkalmazásra. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt. A rendőr bilincset 21 óra 45 perctől 22 óráig alkalmazott a Rendőrség Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével. A jelentés szerint a rendőri intézkedés során sérülés és anyagi kár nem keletkezett.

P. Sz. r. őrmester rögzítette, hogy szolgálata teljesítése során a fenti napon és időben azért vált szükségessé a panaszos előállítása és bilincselése, mert személyazonosságát nem volt hajlandó hitelt érdemlően igazolni. A rendőr az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket következőképpen részletezte.

P. Sz. r. őrmester mozgóőri szolgálatának teljesítése során vonta intézkedés alá a panaszost Sz. utca * szám alatti helyen, aki köztisztasági szabálysértés követett el azzal, hogy közterületen vizelt. A rendőr őt személyes iratainak átadására szólított fel, azonban a panaszos közölte, hogy azokat nem hajlandó átadni. Ezután P. Sz. r. őrmester a törvény nevében szavak előrebocsátásával ismét igazolásra szólította fel a panaszost, mert ellenkező esetben elő fogja állítani. A panaszos ennek ellenére sem volt hajlandó hitelt érdemlően igazolni személyazonosságát, és közölte a rendőrrel, hogy „vizontlátásra”, és az az intézkedés alól kivonva magát elindult a D. tér irányába. Ezt követően a rendőr kezeit hátra helyzetben megbilincselte, majd ruházatát átvizsgálta, melynek során nadrágjának jobb zsebéből előkerült egy 8,5 centiméter vágóél hosszúságú rugós kés. Végül P. Sz. r. őrmester előállította a panaszost a Rendőrkapitányságra. A panaszost 22 órakor helyezték el az előállító helyiségben, az érték tárgyait letétbe helyezték. A panaszos személyazonossága 22 óra 25 perckor nyert megállapítást. A panaszos a körözési nyilvántartásban nem szerepelt. A panaszost P. Sz. r. őrmester 22 óra 35 perckor panasz- és sérülésmentesen szabadon bocsátotta.

A jelentés szerint az intézkedésnél jelen volt P. P. r. őrmester és V. A. polgárőr is.

A jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról tájékoztatták a panaszost, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták részére, és az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, és 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. bekezdése alapján a panaszos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást is megkapta.

A P. Sz. r. őrmester jelentésben rögzítette, hogy a panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentést tesz.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, átvizsgálás, előállítás és bilincselés jogszerű és szakszerű volt, továbbá az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

2) Az előállítás időtartamáról készült igazolás szerint a panaszos 2013. december 15-én 21 óra 45 perctől 22 óra 35 percig volt előállítva a Rendőrkapitányságon az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Az iratra rávezették, hogy a panaszos az aláírást megtagadta.

A Testület megjegyzi, hogy a panaszos az átadott tájékoztatót, valamint azokat az iratokat, amelyben nyilatkoztatták az előállításával kapcsolatban, sem írta alá.

3) A letéti tárgyról készített jegyzék egy darab személyi igazolványt is feltüntet.

4) P. Sz. r. őrmester a panaszos ellen szabálysértési feljelentést tett a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 196. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt.

A feljelentésben leírt tényállás alapján P. Sz. r. őrmester mozgóóri szolgálatának teljesítése során 2013. december 15-én 21 óra 45 perckor vonta intézkedés alá a panaszost, mivel közterületen vizelt. A panaszos kérdésre értelmes magyarázattal nem tudott szolgálni cselekményével kapcsolatban. A rendőr a panaszossal közölte, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértést képez, melyet a panaszos nem ismert el. A panaszost tájékoztatta, hogy egyéb adataira nem köteles nyilatkozni, de a szabálysértési hatóság vele szemben a rendelkezésre álló adatok alapján fogja az eljárást lefolytatni, melyet a panaszos tudomásul vett.

P. Sz. r. őrmester rögzítette, hogy az intézkedés kezdetén közölte nevét, jelvéyszámát, rendfokozatát és beosztási helyét, valamint az intézkedés okát is.

5) P. Sz. r. őrmester a panaszos ellen szabálysértési feljelentést tett a Szabs. tv. 198. § (1) bekezdésébe ütköző közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklása szabálysértés elkövetése miatt, mivel a ruházatátvizsgálás során nadrágjának jobb zsebéből előkerült egy 8,5 centiméteres vágóél hosszúságú rugós kés. A panaszos értelmes magyarázatot nem tudott adni, hogy miért tartja magánál a kést. A rendőr közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértést képez, melyet a panaszos nem ismert el. Továbbá arról is tájékoztatta a panaszost, hogy a rugós kést átadás-átvételi elismervény ellenében átveszi, melyről jegyzőkönyv készült, de annak aláírását a panaszos megtagadta.

6) P. Sz. r. őrmester a panaszos ellen szabálysértési feljelentést tett a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésébe ütköző jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt, mert a panaszos felszólítás ellenére nem volt hajlandó iratait átadni, majd ismételt felszólítást követően adatait sem volt hajlandó bemondani. Ezután a rendőr a törvény nevében szavak előrebocsátásával ismét felszólította, hogy igazolja magát, ellenkező esetben elő fogja állítani a Rendőrkapitányságra. A panaszos azonban ezek után sem volt hajlandó hitelt érdemlően igazolni személyazonosságát, közölte a rendőrrel, hogy „vizontlátásra”, és az intézkedés alól kivonva magát a D. tér irányába indult. A panaszos nem ismerte el a szabálysértés elkövetését.

P. Sz. r. őrmester megjegyzte, hogy a panaszost az intézkedés végén felvilágosította a panasztételi lehetőségeiről.

7) P. Sz. r. őrmester a panaszos ellen szabálysértési feljelentést tett a Szabs. tv. 207. § (1) bekezdésébe ütköző személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése szabálysértés elkövetése miatt, a fent már ismertetett tényállás alapján.

8) P. Sz. r. őrmester 2014. március 2-án tett jelentésében az alábbiak olvashatók.

A panaszossal szemben fogatosított intézkedés alapját az képezte, hogy a panaszos a történelmi belváros közepén, idegenforgalmilag frekventált helyen, egy társasház fala mellett állva a vizeletével a közterületet beszennyezte.

A rendőr az intézkedés kezdetén köszönt a panaszosnak (Jó estét!), közölte vele nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és beosztási helyét, valamint az intézkedés okát (köztisztasági szabálysértés).

A ruházatátvizsgálás során egy 8,5 centiméteres vágóél hosszúságú rugós kést találtak a panaszosnál, mely a 175/2003. (X. 28.) kormányrendelet mellékletének a) pontja alapján közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, ezért tőle azt átadás-átvételi jegyzőkönyv ellenében elvették. A kést nem adták vissza, mivel a szabálysértési feljelentéshez csatolva megküldték a szabálysértési hatóságnak.

A panaszos megtagadta személyazonosságának igazolását azzal, hogy a rendőri felszólítást követően közölte, hogy nem hajlandó a személyazonosításra alkalmas okmányait átadni, „kösz nem”, „ez engem nem érdekel” kifejezéseket használt.

A panaszos ruházatát átvizsgálták, de ruházatából személyazonosításra alkalmas okmány nem került elő.

A ruházatátvizsgálást követően jelent meg egy hölgy a helyszínen, aki az intézkedés helyszínétől körülbelül 5-6 méterre állt, elmondása szerint a panaszos felesége volt. P. Sz. r. őrmester közölte a hölgygel, hogy a panaszos elő lesz állítva a Rendőrkapitányságra, ott a férjéről további információval tudnak szolgálni, amelyre a hölgy nevetett egyet és közölte, hogy „vigyétek nyugodtan”, és még mielőtt a rendőr bármi kérdést fel tudott volna tenni, elment a helyszínről, ezért a panaszos személyazonosságának megállapítására tőle nem tudott segítséget kérni.

A panaszos aktív ellenszegülést, ellenállást nem tanúsított.

A rendőr az intézkedés során lezajlott párbeszédre szó szerint nem emlékszik, de bizonyos, hogy udvarias hangnemben beszélt a panaszossal, aki mindvégig tegezve beszélt, hangneme lenéző és kulturálatlan volt.

A rendőrök nem tegezték a panaszost.

P. Sz. r. őrmester a panaszossal közölte, hogy cselekményeivel szabálysértéseket valósított meg. A panaszos azon kérdésre, hogy ezeket elismeri-e, azt válaszolta, hogy „ez engem nem érdekel”.

Mivel a panaszos szabálysértést nem ismerte el, ezért helyszíni bírság kiszabására nem került sor.

A panaszossal szemben azért vált szükségessé bilincs alkalmazása, mert többszöri rendőri felszólítás ellenére sem volt hajlandó magát igazolni, a jogszerű rendőri intézkedés alól többszöri felszólítás után az abból adódó jogkövetkezmények közlését követően is ki kívánta vonni magát, emiatt magatartása a rendőri intézkedéssel szemben kiszámíthatatlan volt, mindezek miatt vele szemben ellenszegülésének megakadályozása érdekében bilincs került alkalmazásra az Rtv. 48. § d) pontja alapján.

A panaszossal szemben testi kényszersert nem alkalmaztak.

Az előállítás alapját az képezte, hogy a panaszos hitelt érdemlően nem igazolta magát, valamint a jogszerű rendőri intézkedésnek nem volt hajlandó magát alávetni, az alól többször ki akarta vonni magát, így vele szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak. Az intézkedés jogszerű és szakszerű volt, befejezésére más mód nem állt rendelkezésre, így az arányosnak is tekinthető.

Az előállításról kiadott igazolás tartalmazza az előállítás pontos jogalapját, azonban annak aláírását a panaszos megtagadta.

9) P. P. r. őrmester 2014. február 28-án tett jelentéséből új információ nem állapítható meg.

10) A Rendőrkapitányság vezetője 2014. március 3-án kelt levelében azt a tájékoztatást adta, hogy nem ált módjukban a rugós kés elvételéről készített átadási-átvételi jegyzőkönyvet megküldeni, mivel azt eredetben megküldték a szabálysértési eljárás lefolytatására illetékes Rendőrkapitányságra.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Szabs. tv. 75. § (1) szerint 18. § (1) bekezdése b) pontja szerint el kell kobozni azt a dolgot, amelynek a birtoklása jogszabályba ütközik, vagy amely veszélyezteti a közbiztonságot.

A 175/2003. (X. 28.) kormányrendelet mellékletének a) pontja alapján a közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül az olyan szúró- vagy vágóeszköz, amelynek szúróhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szúróhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szúró-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: felajzott íj, számszerű, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli).

A kormányrendelet 3. § (1) bekezdése értelmében jogszabály eltérő rendelkezése hiányában tilos a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt közterületen, nyilvános helyen – ideértve az ott lévő járművek belső tereit is –, valamint közforgalmú közlekedési eszközön birtokolni.

A fenti hatásköri rendelkezésekből következően a Testületnek nem terjed ki hatásköre olyan kifogásokra, amely a rendőrség azon intézkedésével vagy mulasztásával kapcsolatosak, amelyet szabálysértési hatóságként eljárva foganatosít, az ilyen jellegű panaszokra a Szabs. tv. rendelkezései biztosítják a megfelelő jogorvoslatot. Mindezek alapján a Testület nem vizsgálhatja a panaszos azon sérelmét, miszerint elvették tőle a zsebében található, napi használati célt szolgáló bicskát, és erről a rendőrségen mindössze egy hiányos jegyzőkönyvet kapott, melyet nem volt hajlandó aláírni.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület érdemben először az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét és az igazoltatás foganatosítását vizsgálta meg.

A panaszos elmondása szerint prosztata betegségben szenved, és az intézkedés előzményeként arról számolt be, hogy kényszeres vizelési inger fogta, mikor a szállásukra feleségével visszatérőben voltak, ezért az utcán könnyített magán. A panaszos elismerte, hogy ezzel szabálysértést követett el.

A jelentésekből tudható, hogy P. Sz. r. őrmester mozgóóri szolgálatának teljesítése során vont a rendőrség alá a panaszost, aki köztisztviselési szabálysértés követett el azzal, hogy a történelmi belváros közepén, idegenforgalmilag frekvenciált helyen, egy társasház fala mellett állva a vizeletével a közterületet beszennyezte, és ezt észlelve a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján iratai átadására szólított a fel.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése értelmében „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából,

közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére is, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szabs. tv. 196. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy szabálysértést követel az, aki a) a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi, b) a felügyelete alatt lévő állat által az a) pontban megjelölt helyen okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos a rendőrök által tapasztalt ezen – a panaszbeadványban sem vitatott, sőt elismert – magatartása alkalmas volt Szabs. tv. fent idézett szabálysértés tényállásának megvalósítására, ami megalapozta a rendőrök fellépését, az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettség teljesítését, ezért a Testület meggyőződése szerint a helyszínen felmerült a panaszos igazoltatásának szükségessége az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében, kifejezetten a közrend és a közbiztonság védelme érdekében.

Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a jogellenes cselekmény elkövetésének gyanúja. Ugyanis töretlen gyakorlata szerint a Testület a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja, ezért jelen esetben is azt kellett megállapítania, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette.

3) A Testület az eljáró rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr egyenruhát viselt, azonban az intézkedés kezdetén nem közölte nevét és azonosító számát, valamint az intézkedés okát sem.

Az intézkedő rendőrök ezzel szemben úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés kezdetén köszöntek a panaszosnak (Jó estét!), közölték vele nevüket, rendfokozatukat, jelvéyszámukat és beosztási helyüket, valamint az intézkedés okát.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok kellő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást – egyéb bizonyítási eszköz híján – nem tudta feloldani, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta meg.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés kezdetén az alpári hangnemet használó rendőrrel nem is feltételezte, hogy rendőr, a rossz megvilágítású helyen azt gondolta, hogy helyi biztonsági őr, akinek pedig nem köteles igazolni magát. A panaszos azonban nevét megadta. Mire pedig arra került volna sor, hogy a felesége igazolja őt vagy igazolványait bemutassa, már meg is bilincseltek. Végül a rendőrség épületében igazolta magát.

P. Sz. r. őrmester előadása szerint a panaszost személyes iratainak átadására szólította fel, aki közölte, hogy azokat nem hajlandó átadni, „kösz nem”, „ez engem nem érdekel” kifejezéseket használt. Ezután P. Sz. r. őrmester a törvény nevében szavak előrebocsátásával és az előállítás kilátásba helyezésével ismét igazolásra szólította fel a panaszost, aki ennek ellenére sem volt hajlandó hitelt érdemlően igazolni személyazonosságát, és közölte a rendőrrel, hogy „vizontlátásra”, és az az intézkedés alól kivonva magát elindult a D. tér irányába.

a) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján állították elő.

Az idézett rendelkezés szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

A rendőrségi iratok következetesen abban, hogy a panaszos többszöri felszólítás ellenére nem mutatta fel a személyes iratait. A panaszos ezzel szemben arról számolt be, hogy nem volt lehetősége iratait bemutatni, mert megbilincseltek. Jelen esetben felek előadása olyan mértékig áll ellentmondásban azt illetően, hogy a panaszos szándékában állt-e személyes okmányai felmutatásával magát igazolni, hogy a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos előállítására jogszerűen került-e sor az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előállítás jogalapja tekintetében az személyi szabadsághoz való jog sérelme nem megállapítható.

b) Ugyan a Testület fentebb nem tudta tisztázni, hogy jogszerű volt-e a panaszos előállítása, de mivel a rendőrség által megjelölt előállítási ok esetében az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a Testület indokoltnak találta a panaszos előállítását az arányosság követelménye szempontjából értékelni. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

P. Sz. r. őrmester márciusi jelentése szerint a panaszos ruházatát átvizsgálták, de ruházatából személyazonosításra alkalmas okmány nem került elő. A ruházatátvizsgálást követően jelent meg egy hölgy a helyszínen, aki az intézkedés helyszínétől körülbelül 5-6 méterre állt, elmondása szerint a panaszos felesége volt. P. Sz. r. őrmester közölte a hölgygel, hogy a panaszos elő lesz állítva a Rendőrkapitányságra, ott a férjéről további információval tudnak szolgálni, amelyre a hölgy nevetett egyet és közölte, hogy „vigyétek nyugodtan”, és még mielőtt a rendőr bármi kérdést fel tudott volna tenni, elment a helyszínről, ezért a panaszos személyazonosságának megállapítására tőle nem tudott segítséget kérni.

Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint panaszost 22 órakor helyezték el az előállító helyiségben, az érték tárgyait letétbe helyezték. A panaszos személyazonossága 22 óra 25 perckor nyert megállapítást, amelyet követően 22 óra 35 perckor szabadon bocsátották.

A letéti tárgyakról készített jegyzék egy darab személyi igazolványt is feltüntet.

Az iratok alapján a Testület nem tudott megalapozott döntést hozni abban, hogy a panaszos felesége hajlandó volt-e férje személyazonosságát igazolni. Szükséges rámutatni azonban arra, hogy a panaszosnál volt személyi igazolvány, amellyel rendőrök előállítás nélkül tudták volna azonosítani. Azonban a rendőrség elmondása szerint a helyszíni ruházat átvizsgálásnál nem került elő személyazonosításra alkalmas okmány és a panaszos személy azonossága 22 óra 25 perckor nyert megállapítást már a kapitányság épületében. A panaszos előadásából pedig nem derül ki, hogy az intézkedés mely szakaszában jutottak hozzá a rendőrök az igazolványához. Így a Testület a rendelkezésre álló iratokra támaszkodva a történeti tényállást abban a vonatkozásban sem tudta tisztázni, hogy a rendőrök a helyszínen megfelelően hajtották-e végre a ruházatátvizsgálást, illetve végső soron mikor állhatott rendelkezésükre a panaszos igazolványa.

Mindezek alapján a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos előállítása megfelelt-e az arányosság követelményének, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható ebben a vonatkozásban sem.

Jelen esetben a személyi szabadság korlátozásával járó intézkedés célja a panaszos személyazonosságának megállapítása volt, amely a rendőrségi iratok szerint ezen cél eléréséig tartott. A Testület azonban fentebb nem tudta megállapítani, hogy indokolt volt-e a panaszos előállítása, ezért azt sem tudta megítélni, hogy ennek időtartama megfelelt-e az arányosság követelményének, így személyi szabadsághoz való jog sérelme ismételten nem megállapítható.

c) A Testület majd azt vizsgálta, hogy tájékoztatták-e a panaszost az előállítás okáról.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (4) bekezdését figyelmen kívül hagyva nem adott érdemi tájékoztatást az előállítás indokáról és a kiállított igazolás sem tartalmazza az előállítás pontos okát és annak jogszabályi alapját. A kiállított okirat tehát hiányos és nem felel meg a törvény rendelkezéseinek.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról tájékoztatták a panaszost.

Az előállítás időtartamáról készült igazolás, feltünteti, hogy a panaszost 2013. december 15-én 21 óra az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján állították elő. Az iratra rávezették, hogy a panaszos az aláírást megtagadta.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A Testület megállapítása szerint az előállítás okáról való tájékoztatás megtörténtét tekintve a csatolt iratok alapján a rendőrkapitányság és a panaszos előadása közötti ellentmondást nem lehet feloldani, többek között mivel az erre alkalmas előállításról készült igazolás a panaszos kézjegyét nem tartalmazza és hatósági tanú sem igazolta az irat aláírásának megtagadását. Mindezek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

Ahogyannak kapcsán számos korábbi állásfoglalásában utalt rá (pl.: 257/2012. (VII. 23.) sz. állásfoglalás), a Testület ismételten felhívja a rendőrség figyelmét a következőkre. Amennyiben a panaszos a rendőri jelentésekben foglaltaknak megfelelően valóban megtagadta az iratok aláírását – akkor a rendőrség fenti eljárása tételes normát ugyan nem sértett, de a Testület – a gyakorlatában az előállításokról kiállított igazolásokkal kapcsolatos gyakori problémák miatt és a jogszerű rendőri eljárás utólagos igazolhatóságának érdekében – ilyen esetekben célszerűnek tartja hatósági tanú alkalmazásával annak dokumentálását az igazoláson, hogy az előállított nem kívánta aláírni az iratokat.

5) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközt is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos megítélése szerint retorziós jelleggel bilincseltek, mivel bilincselésre akkor került sor, amikor kifogásának hangot adott a rendőri hangnemmél kapcsolatban. A bilincseléssel összefüggésben a panaszos külön kiemelte, hogy az Rtv. 48. §-ának egyik fordulata sem állt fenn, és a rendőrséggel legjobb tudomása szerint igyekezett együttműködni, természetesen emberi méltósága és becsülete megvédése mellett.

A rendőrségi jelentések tanúsága szerint a panaszos többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó hitelt érdemlően igazolni személyazonosságát, közölte a rendőrrel, hogy „vizontlátásra”, és az intézkedés alól kivonva magát a D. tér irányába indult, ezért vele az Rtv. 48. § d) pontja alapján ellenszegülés megakadályozása érdekében 21 óra 45 perctől 22 óráig bilincset alkalmaztak, a Szolgálati Szabályzatáról 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével. A panaszos aktív ellenszegülést, ellenállást nem tanúsított.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, másrészt az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, harmadrésztől az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Testület arra a megállapításra jutott az arányosság követelményének figyelembe vételével, hogy az Rtv. 48. § d) pontja nem szolgálhatott alapul a panaszos bilincselésére, ugyanis a rendőrségi iratok csak a panaszos passzív ellenállásáról és arról számolnak be, hogy megkísérelte elhagyni a helyszínt, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a panaszos illetően való ellenszegülése testi kényszerrel is megtörhető lett volna. Ugyanakkor a Testület megítélése szerint a jelentésekben leírt panaszosi magatartás miatt, nevezetesen az, hogy az intézkedés alól kivonva magát elindult a D. tér irányába, az Rtv. 48. § c) pontja alapján szökésének megakadályozása érdekében jogszerűen kerülhetett sor a panaszos bilincselésére. A panaszos előadása azonban ellentmondásban áll a rendőrökével, ugyanis úgy nyilatkozott, hogy együttműködő volt, hajlandó volt magát igazolni és csak a rendőr hangnemét illetően fejezte ki nem tetszését. Ezen ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló adatokra támaszkodva nem tudta feloldani, **ezért úgy ítélte meg, hogy az emberi méltósághoz való jog sérelme nem megállapítható a bilincselés vonatkozásában.**

6) A Testület vizsgálat alá vonta a rendőri hangnemet.

A panaszos előadta, hogy P. Sz. r. őrmester letegezte, nyomdafestéket nem tűrő hangnemben, lealázó stílusban beszélt vele a kapitányság épületében is szidalmazta.

P. Sz. r. őrmester 2014. márciusi jelentésében cáfolta a fentieket és arról számolt be, hogy a panaszos tegezte végig őt, akinek hangneme lenéző és kulturálatlan volt. A rendőr rögzítette továbbá, hogy az intézkedés során lezajlott párbeszédre szó szerint ugyan nem emlékszik, de bizonyos, hogy udvarias hangnemben beszélt a panaszossal, és nem tegezték őt.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt Rtv. 2. § (1) bekezdésére, amely szerint „rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. A Testület szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A felek ellentmondó előadása miatt a Testület nem tudott megalapozott döntést hozni a rendőri hangnemet illetően, ezért arra a megállapításra jutott, hogy ezzel kapcsolatban az emberi méltósághoz való jog sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után arra a megállapításra jutott, hogy a köztisztasági szabálysértés elkövetésével összefüggésben fogatosított igazoltatás során nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, azonban nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos előállítására jogszerűen és indokoltan került-e sor, továbbá az előállítás időtartama megfelelt-e az arányosság követelményének, ezért úgy ítélte meg, hogy a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható. A Testület a szolgálati fellépésmód, az előállítás okáról való tájékoztatás, a bilincshasználat, és a rendőri hangnemre vonatkozó panaszok kapcsán a bizonyítékok szűkös volta miatt ugyancsak nem tudta megnyugtatóan feloldani az előadások közötti ellentmondást, ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz nem megállapítható.

Fentiekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. november 20.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag